

**Lucae Osiandri theologiae doctoris, Epistola Eucharistica, ad
Ioannem Sturmium Vespertilionem scripta Gratitudeinis ergò,
pro edita Palinodia Ironica.**

<https://hdl.handle.net/1874/427719>

fe
3
L V C A E O S I

ANDRI THEOLO-

GIAE DOCTORIS,

Epistola Eucharistica:

AD

Ioannem Sturmium Vespertilionem

SCRIPTA

Gratitudinis ergò, pro edita PALINODIA Ironica.

T V B I N G Æ,

Apud Georgium Gruppenbachium.

Anno 1581.

V C A F O S I

ANDRI THEOLO

et DOCTOR

Philosophiae

laureatus

1711

in

1711

in

1711

LVCAS OSIAN-
DER THEOLOGIAE DO-
CTOR, IOANNISTVR,

MIO VESPERTILIONI

*sanam mentem pre-
catur.*

GO, STVRMI VESPERTILIO,
ingrati animi crimen vehementer
horreo: in eo enim vitio nihil mali
non inest: quare ne in te pro edita Pa-
linodia ingratus viderer, malui te
breui saltem epistola (etiam inter
multas meas occupationes)alloqui,
quam silentio in suspicionem ingras-
titudinis venire. Si enim vnquam de tota controuersa cau-
sa, si de mea etiam persona bene meritus es: certè eam lau-
dem edita tua Ironica Palinodia, in primis consecutus vide-
ris.

Gratias igitur tibi ago, Vespertilio, quas animo meo cõ-
cipere possum maximas, pro illius tui Ironici scripti publi-
catione. Ita enim respondisti, vt omnia mea potius confir-
maueris, quam refutaueris: tua verò probare, ne quidem
conatus es: meam insuper famam & existimationem au-
xisti: tuam verò prorsus extenuasti: vt multorum de te opi-
nionem non modò non superaueris, verum etiam expe-
ctationem sefellere. Id vt omnibus fiat manifestum, quam
possum breuissimè Antisturmiij mei secundi capita præci-
pua tibi in memoriam reuocabo.

Scripti, post renatam Euangelij doctrinam, perturba-
tam fuisse Ecclesiam Christi Cingliano dogmate: cui D.

Lutherus non modo verba institutionis Cœnæ Domini
 verum etiam doctrinam de Maiestate & omnipræsentiâ
 Christi opposuerit: eam fuisse tum communem præstantis-
 simorum illius seculi Theologorum doctrinam, quam nes-
 mo, nisi aperte Cinglianus esset, suggillabat: aduersus quam
 etiam tu (veterator, seu veteranus Theologus) viuo Luthero,
 ne quidem mutire audebas. Refutauî verbis D. Lutheri
 tuam calumniam, de præsentia Christi, in omnibus lignis,
 lapidibus, herbis, folijs, cantharis cereuisiarijs. Confirmauî
 nostram piam de omnipræsentiâ Christi sententiam ex di-
 ctis Apostoli Pauli, et Ieremiæ Prophete. Ostendi, idem sen-
 sisse nobiscum Cyrillum, Theophylactum, Chryostomum:
 & inter recentiores etiam clarissimum & doctissimum vi-
 rum Iacobum Fabrum Stapulensem: et monstraui tibi tuas
 blasphemias, quas in Maiestatem Christi euomulisti: teq;
 conuici, quòd Orpheus, Poëta Ethnicus, plus Theologiæ di-
 dicerit, quàm tu, Rector quadragenarius, homo titulo Chri-
 stianus. Omnipotentiam etiam & omniscientiam Christi
 (secundum humanitatem) testimonijs Euangelistæ Mat-
 thæi & Apostoli Pauli probaui: & has proprietates huma-
 næ in Christo nature (sine eiusdem tamen abolitione) reue-
 ra communicari, ex Theodoretò, Cyrillo, Damasceno, &
 Athanasio, demonstraui. Calumnias tuas (quòd duos fals-
 sum ne gemus, quodq; cœlum et infernum confundamus)
 vera, pia, perspicua & candida nostræ sententiæ explicatio-
 ne iugulaui. Veram corporis & sanguinis Christi in sacra
 Cœna præsentiam & exhibitionem (de qua Euangelistæ
 tres, et Apostolus Paulus clarissimè loquuntur) etiam Au-
 gustini, Chryostomi, & Ambrosij testimonijs comproba-
 uî. Indignorum manducationem ex Pauli epistola ad Cor-
 inthios defendi: atq; ea in re nobiscum sentire Augustinum,
 Basilium, & Chryostomum, ostendi: tuasq; blasphemias
 calumnias

EPISTOLA EUCCHARISTICA.

calumnias, quas cōtra illam partem pię doctrine eructasti, in os tuum impium & impudens ingessi.

Præterea mendacia quædam tua putidissima refutavi, hæc nimirum: Quod de Confessione quatuor Ciuitatum ab ordinibus Imperij, qui Augustanam Confessionē Carolo Cæsari exhibuerunt, tū iudicatū fuerit, eam ab Augustana Confessione non dissentire: quod Electores et Principes Naumburgi MVTATA Confessioni Augustanæ subscripserint: quod nos à Formula Concordiæ de Coena Domini An. 36. Vvittebergæ cōscripta, recedamus: quodq; ea Formula Calvinismū sapiat. Hęc, inquā, tua mēdacia cōfutauit: primū quidem, ex historia Sleidani, quę, etiā te iudice, publicā obtinet authoritatē: alterum, ex præfatione Electorum et Principū, quam illi manib. suis subscripserūt, et sigillis cōfirmarunt: tertiū ex lib. Concordię, cui formula Vvittebergensis ad verbū est inserta: quartū, ex ipsa Formula Cōcordiæ Vvittebergensi: in qua nihil inesse, quod nō ex diametro cū Calvinismo pugnet, demonstrauit. Insuper tuas ineptias, de traditionibus nō scriptis (qua in re tu Romanizas) explorasti. Hęc in prima parte mei Antisturmiij 2. sunt tractata.

Veniamus etiam ad alterā partem, quę de libro Concordiæ agit. Recitavi ibi verā & simplicem historiam de illius libri compositione: quod videlicet, sex illi viri, qui Formulam conscripserunt, ab Electoribus & Principibus ad illud negocium fuerint legitimè vocati: quod liber ille à multis Theologis fuerit lectus & iudicatus: et quod in ea quędam fuerint mutata, ne vel falsis fratribus rimæ patērent, vel calūnijs occasiones præberent. Comemoravi breuiter totius libri et singulorū capitū Argumenta. Ostendi, quibus conditionibus Electores et Principes subscriptionē illius libri à Theologis postularint: ijs videlicet, vt librum diligenter legerent, in timore Domini expenderent, & si eundem

cum sacris literis, & cum Augustana Confessione, per omnia consentire deprehenderent, tum demum eidem candidè subscriberent. Ostendi, quàm tu homo sis impudens, & quàm impius, qui nò modò ausus fueris sex illos Theologos Bergenses, verum etiam ipsam Formulam Concordiæ sexcentis conuictis, calumnijs & mendacijs obruere, quam tamè Formulã nuncj te vidisse, nunquã legisse fatèbare. Obieci tibi, quàm còtumeliosus fueris in Electores & Principes, quorum scripta & facta impuro tuo ore conspuere non es veritus. Demonstravi, te splendide mentiri, cum affirmas, exteris Ecclesijs damnari, & illis periculum creari. Docui, quanta calliditate Synodum talem postules, quæ aut dari non possit, aut, in qua veritas pluralitate (vt vocant) votorum Cinglianorum opprimatur. Et hæc de altera Antisturmijs mei parte breuiter dicta sunt.

Videamus etiam tertiam Antisturmijs partem: in qua de mea & de tua persona agitur. In ea refutavi tuum mendacium, quòd sinxeras, me alienum scriptorẽ (Antisturmijs primũ) pro meo edidisse. Confutavi tuum, tujsq; similitum figmentum, de meo cognomine: quòd parẽs meus cognomento Osiandri, opinionem sanctitatis sibi parare voluerit: cum illi aliud esset nomen à caligis deductum. Ostendi, quàm virulentus homo sis, qui in me reprehendas, quòd parẽtis mei errorem de Iustificatione non approbo: quanta etiam tua sit vanitas, cum dicis, me eos pro concione martyres Diaboli vocare, qui pro Christiana religione supplicia acerbissima pertulerunt: itẽ cum affirmares, me in Argentinensi Ecclesia omnes maiores, Pastores, & Senatorios viros, et ciues (qui ante hæc tẽpora vixerint) damnare: vt reliquas nugas tuas nunc, breuitatis studio, præteream. Tandem demonstravi, te esse monstrum ex septem sectis quasi confusa

EPISTOLA EUGHARISTICA.

conflatū: ita quidem, vt recte dici possis, Cinglianus, Syner-
gista, Schuuenckfeldianus, Papista, Nestorianus, Philo-
sophaster, et Epicuræus: itaq; non bene consulere suis libe-
ris, qui eos (tali scilicet monstro) formandos commendent.
Hæc summa est eorum, quæ in Antisturmio secundo scripsi.

QVID AVTEM, Sturmi Vespertilio, ex his omnibus
in tua illa scurrili, & plus quàm insulsa & inepta Palinodia
refutasti? imò, non dico, refutasti: sed quid obsecro refutare
saltem tentasti? An tu putas, sola mera & perpetua Ironia
(quadragenario, scilicet, Rectore & septuagenario viro
digna) refutari posse solidum aliquod scriptum? Sed pro-
fecto, Vespertilio Sturmi, sapiēter ea in re egisti: ita quidem
vt parum absit, quin & ego Palinodiam scribam. Ego enim
te aliquoties delirare dixeram: nunc te sapere velle intelli-
go. Sapientis enim est, non conari ea conuellere, quæ euer-
tere nequaquam possis: ne duplex stultitia deprehendatur.
Ac, si tu Sturmi, hætenus tacuisses, sapere visus fuisses: &
si saltem posthac digito compercere labellum posses, vides
reris de tua illa sapientia (Dictatore & Rectore digna) ali-
quid retinuisse. Sed iustum Dei iudicium tuā hypocrisin,
stultitiam, vanitatem, virulentiam & Epicuræam impietas
re produxit in lucem. Neq; prius tacebis, opinor, quàm Do-
minus tibi inuito silentium in hoc mundo mandauerit, teq;
eò ablegauerit, vbi erit fletus et stridor dentium perpetuus:
vbi vermis eorum non moritur, & ignis non extinguitur.
Sed vt ad rē redeamus: an tu putas, miser Vespertilo, men-
dacia metamorphosi quadam transformari in veritatem, si
ea terq; quaterq; repetantur, & ingeminentur? An existis
mas coccyssimum tuū, toties iteratum, esse cātum Luscinia?
Demonstrandum tibi erat, ea scripturæ dicta, quæ attule-
ram, nihil facere ad sententiæ meæ confirmationem: osten-
dendum

dendum erat, dicta Patrum Antisturmi inserta, non recte allegari. Conuincenda erat mea historica commemoratio mendacij: idq; testimonijs euidentibus, & omni exceptione maioribus, Purgare debebas te, de Calvinismo, Synetigismo, Schuuenckfeldianismo, Papismo, Nestorianismo, Philosophastri accusatione, & imprimis de Epicurismo. Hoc erat RESPONDERE ad rem; si quidem tu quicquam horum præstare potuisses. Sed omnes cordati & intelligentes viri vident, quod in his omnibus hæreas, vt mus in pice. Neque mirum: nam Vespertilio aliquid de mure, & aliquid de aue habet: neque alis suis è pice sese liberare potest. Quare boni & intelligentes iudicant, te tua Palinodia & de causa tua mala, quam agis, & de tua ipsius personæ pessimè meritum esse, tuisq; rebus minimè confusurisse.

Posuisti mihi etiam Epinicion, homini, scilicet, Venatori, Musico, Pentaglotto, VICTORI, etc. & in Elogio meo vocas me Musarum Sacerdotè: teq; Vespertilionem ipse appellas. Etsi autem, Vespertilio Sturmi, non adeo plumbeus sum, vt tuos sarcasmos non intelligam: tamen accipio tuum & Epinicion & Elogium, tanquam Caiphæ summi olim Pontificis vaticinium. Nam & is de salutari passione Christi, nesciens, vaticinatus est: Caiphæ enim erat illius anni Pontifex: vt tu es Academiae Rector & Dictator. Quia verò tu ipse non intelligisti tuam Prophetiam, sicut nec Caiphæ suam: agè, explicabo tibi breuibus epitheta, quæ mihi VICTORI attribuisti.

VENATOR tibi sum, Sturmi: at nullam vnquam feram peremi: ac ne persecutus quidè sum: tamen aliquoties ab Illustrissimo meo Principe iussus sum ad venationè vnà exire. Tãta est enim Celsitatis eius insignis clementia et humanitas, vt Consiliarios et Ministros suos, quãdoq; vnà ad venatum

EPISTOLA EUCCHARISTICA.

venatum educat: non quòd eorum opera ea in re indigeat, sed vt eos à laboribus quotidianis paulisper auocet, vt animum recreent, atq; tanquam intentum arcum, remittant. Sed quia tibi placuit me Venatorem facere: age, dicam tibi, qualis sim Venator. Spiritus sanctus dicit in Cantico Canticorum: Capite nobis Vulpes, Vulpes paruulas, quæ demoliuntur vineas: nam vinea nostra gemmas protrudit, Cant. 2. capite. Vulpecula eras, Sturmi, cum simulares, te NOSTRUM esse, & interim callidè cum Cinglianis coluderes. Et, profectò, dum in vulpina incessisti, multum damni in Ecclesia Christi (in vinea illa Dñi) dedisti: quia occultè Cinglianissimum teneris animis instillasti. Ego autem te Vulpem deprehendi in vinea Domini, & qualis esses, omnibus ostendi, in primo meo Antisturmio. Postea (vt es mirabile monstrum) conuersus es in aprum. De apro autem, quomodo in vineam Domini (Ecclesiam) grassari soleat, sic scripsit Psaltes: Exterminauit eam APER de sylua, & singularis ferus depastus est eam, Psalmo 80. Cum itaq; viderem, te in tuis posterioribus Antipappis, tanquam aprum, grassari in vineam Domini, arripui gladium venatorium verbi Dei, teq; ita confeci, vt aliquantulum quidem adhuc grunnias: veruntamen omnes intelligant, te confossum esse, neq; amplius resistere posse. Sed, si plura tibi venationum genera placent, dico, te esse ardeam, quæ minutos pisciculos in stagnis deuorat, & haud parum damni dare solet: tu enim teneram iuuentutem Caluiniano dogmate perdis. Ego igitur falconis officio functus, te in aëra assurgentem, & mirè tibi ipsi sublimi volatu placentem, insectatus sum, teq; arreptum deieci. Disces autem fortè, me nimium de rebus meis gestis contra te gloriari. Sed meminisse debes, quòd me in Epinitio VIS CTOREM ipse appellaueris. At hostis Confessio & testimonium

moniusti maximam habent auctoritatem: quare, vel tua
 ipsius Confessione, VICTOR sum: tu autem victus. Musæ
 licæ, quam mihi denuo obiicis, nondum me pudet: est
 enim donum Dei Optimi Maximi. Pentaglottū me nunc
 quam iactaui: neq; tamen poenitet me laborum, quos in
 discendis præcipuis linguis impendi: & spero maiorem
 inde ad Ecclesiam Dei fructum redire, quàm sitis Demo-
 sthenem & Homerum totos deuorasses. Ego mea studia
 non ad ostentationem vanam, sed ad Ecclesiæ vtilitatem
 institui: tibi per me licebit superbire artium dicendi cogni-
 tione, quàm diu libuerit. Magnas autem tibi gratias debe-
 re me fateor, quòd tandem me Musarum Sacerdotem fas-
 cias, quem paulo ante asinū Cumanum dixeras. Est enim
 & hæc pars aliqua Palinodiæ: nisi forte Musæ tales iam
 habeant Sacerdotes, qualis tu nunc es Academiæ Rector.
 Si enim talis esse perrexeris, profecto Musas tuas, tuas, in-
 quam, quæ tam sunt in doctrinam piam blasphemæ, omni-
 nib. inuisas & abominabiles reddes. Deniq; cum reipsum
 Vespertilionem vocas, mones ipse tuos auditores, vt tuum
 conuictum & crebriorem omnem conuersationem fue-
 rint. Vespertilio enim est ex illis auibus, quas Dominus
 ipse immundas esse censuit, Leuitici vndecimo capite.
 Quid? quòd Vespertilionis figura pictores interdum Cas-
 codæmones repræsentare solent: quare libenter tibi relin-
 quo nomen & figuram Vespertilionis: neq; dubito, quin
 omnes boni te, vt foedam admodum auem (postquam in
 forma Vespertilionis iam aliquoties sub vesperam tue ætas
 tis euolasti) vehementer auersentur.

Hæc omnia, Sturmī Vespertilio, cum causam, quam
 ego aduersus te ago, commendent, tuæ verò plurimum
 noceant, meritò tibi magnas gratias debeo, quòd Palinodiam
 tuam omnibus deridendam exposueris.

EPISTOLA EUCCHARISTICA.

Sed fortasse inquires: si non verbis modo, verum etiam factis gratitudinem meam declarare tibi velim, æquum esse, vt Theses illas Hermanni Pacifici refutandas suscipiam: vnâ cum illo elegantissimo Paralogismo, quem in fine, tanquam caudam tuæ Palinodiæ alluisti: id enim me obnixè rogasti. Rem nõ difficilem postulas, Vespertilio Sturmî, sed tamen valdè iniquam: itaq; æquum petito. Mihi enim, Sturmî, quadragenarie Rector, tecum negotium est: non autem cum illo Hermanno Pacifico. Et, si eam tecum pugnandi rationem acceptarem, quotidie mihi novos aduersarios adduceres, & interim te subduceres: & ex actore spectator fieres. Et talia impura scripta (eiusdem argumenti & elegantix) sexcenties sunt à nostris solide confutata. Non .n. tui Holocingliani & Hemicingliani quicquam noui adferunt, nisi quod lenocinium comptæ orationis addunt: veterem interim impietatem retinent. Deinde vis mihi (quod pace tua dixerim) obtrudere scriptum supposititium, cuius ipsum authorem in hodiernum vsque diem puduit: (neq; enim vero suo nomine hætenus in lucem prodire est ausus) & hunc infœlicem fœtum parentis sui pudet: quippe cuius nomen proferre non audet: itaque spurcius est iste libellus, qui non habet legitimum Patrem. Et perscribitur ad me, huius scripti authorem esse Theologum, qui hætenus suo Principi persuasit, se nõ esse Cinglianum: cuius perfidiam, si Princeps ille aliquando animaduernerit, faciet profectò, quod se dignũ erit. Et tales sunt hodie plures Theologi, vestræ farinæ homines, qui cum occulte zizania Cinglianissimi in piorum Principum ditioribus disseminent & plantent, postea imitantur adulteram illam in Proverbij Salomonis, quæ os tergit, & dicit: NON SVM OPERATA MALVM, Prouerb. 30. cap. Iube igitur tuum Hermannum Pacificum sine larua in lucem prodire:

184277
 & reperietur fortè pius Pastor, qui LVPRVM illum gladio
 verbi Dei confodiat. Noli autem, mi Vespertilio Sturm, hanc operam iam nunc à me requirere. Ego enim totus sum occupatus in edendo sexto Tomo Biblico, qui Euangelistas quatuor & Acta Apostolica (si Domino placuerit) complectetur. Eius priorem partem Typographus iam typis excudere pergit, ego verò in posteriore eius parte ab soluenda adhuc elaboro: quare vt morulam tantillam moderatè feras oro: amici enim literis crebris à me editionem maturam flagitant. Interim fortè prodibit tuus Osiander Catechumenus: nisi fortè abortum feceris: eum partum vbi videro, ea humanitate in tuam gratiã illum excipiam, vt intelligas me hominem esse gratum, qui officia officijs compensare studeam. Dominus tibi, mi Vespertilio Sturm, mi, det vnciam dimidiam sani cerebri: plus enim capitulum Vespertilionis capere non poterit.

Data Stutgardia, 27. Aprilis

Anno 1581.

F I N I S.